

ret, skal rådgive fødevareministeren om anvendelsen af ministeriets samlede forskningsbevilling, herunder bevillingerne til fiskeriforskning.

5. BÆREDYGTIGT FISKERI

Fiskeriforvaltningen skal gennem en balanceret anvendelse af vores vidgrundlag og de rette forvaltningsinstrumenter skabe et bæredygtigt og økonomisk rationelt fiskeri. I det følgende vil kompleksiteten i denne problemstilling blive beskrevet og de væsentligste problemområder vil blive trukket frem.

5.1 EU's forvaltning

Rammerne for EU's ressource- og bevaringspolitik er fastlagt i Rådets forordning nr. 3760 fra 1992 (Grundforordningen). Den fælles fiskeripolitik skal revideres igen i 2002.

Forordningen fastlægger instrumenterne for en rationel og ansvarlig udnyttelse af de marine ressourcer. Samtidig fastlægger forordningen kriterierne for fordelingen af fangstmulighederne mellem medlemslandene og den fastsætter visse undtagelser fra princippet om fri og lige adgang til farvande (adgang til landenes 12 sømilezoner samt Shetlandskassen).

Ressource- og bevaringspolitikken indeholder følgende hovedelementer:

- Adgangsregulering.
- Indsatsstyring.
- TAC/kvoteregulering.
- Tekniske bevaringsforanstaltninger.
- Andre forvaltningsinstrumenter.
- Kapacitetsstyring.
- Kontrolregler.

Adgangsregulering

Den fælles fiskeripolitik bygger på et princip om fri og lige adgang for fællesskabsfartøjer til EU-området. Som en midlertidig undtagelse (1983-2002) fra dette princip er adgangen til farvande i 12-sømilezonen begrænset til regionale fiskere og fiskere med et traditionelt fiskeri i området.

Indsatsstyring

Grundforordningen giver mulighed for at regulere fiskeriet ved hjælp af indsatsstyring. I 1996 gennemførte EU en regulering af adgangsforholdene til farvandene vest for de britiske øer.

Fra 1. januar 1998 kan der forventes en ordning for regulering af fiskeriindsatsen i Øster-

søen. Formålet er, at gennemføre Sveriges og Finlands integration i den fælles fiskeripolitik ved, at den gældende overgangsordning med licenssystemer afløses af en ordning med fartøjslister over de fartøjer, der har adgang til at fiske i Østersøen. Rådet vil senere kunne fastsætte grænser for fiskeriindsatsen i de omfattede fiskerier, hvis den biologiske situation tilsiger dette. Medlemsstaterne vil skulle sikre en efterfølgende kontrol af fiskeriindsatsen for egne fartøjer.

TAC/kvoteregulering

Fastlæggelsen af de samlede tilladte fangstmængder (TAC) og fordelingen heraf på medlemslande i form af kvoter er et centralt element i den fælles fiskeripolitik. TAC/kvotesystemet skal sikre, at bestandene ikke overudnyttes, og systemet indeholder tillige fordelingen af fangstmuligheder mellem medlemslandene. Hovedparten af TAC'erne fordeles på kvoter mellem medlemslandene efter en fast procentnøgle, »den relative stabilitet«.

Tekniske bevaringsregler

De tekniske bevaringsforanstaltninger fastsætter mindstemål for fisk og regler for fiskeredskabernes maskestørrelse og anvendelsesområde for at øge selektiviteten i fiskeriet, og dermed beskytte fiskeynglen og begrænse fangsten af arter, som ikke har kommerciel interesse.

Andre forvaltningsinstrumenter

Grundforordningen giver tillige mulighed for at belønne anvendelsen af fiskeredskaber og fiskeimetoder, der er særlig bevaringsvenlige. Tanken er at lade fiskerne få del i den bevaringsmæssige gevinst ved anvendelse af bevaringsvenlige redskaber ud over de minimumskrav, der er fastlagt i EU's fiskeriregler.

Fra kvoteåret 1997, har EU taget et nyt forvaltningsinstrument i anvendelse, nemlig fleksibel forvaltning af kvoterne ved årsskiftet. Ordningen omfatter foreløbig kun få arter. Den giver mulighed for dels, at ikke opfiskede kvoter overføres til efterfølgende år dels, at der kan fiskes ind i et efterfølgende kvoteår.

Grundforordningen giver ligeledes mulighed for fastsættelse af flerårige forvaltningsmål for de enkelte fiskebestande med henblik på at sikre en bæredygtig langsigtet udnyttelse og give fiskeriet bedre muligheder for planlægning.